

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

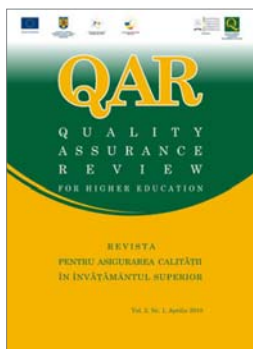

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
TINERETULUI
ȘI SPORTULUI

OPOSDRU

AGENȚIA ROMÂNĂ
DE ASIGURARE A
CALITĂȚII ÎN
ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR

Quality Assurance Review for Higher Education

Vizită de lucru în Franța – 05 - 11 aprilie 2010

Quality Assurance Review, Vol. 2, Nr. 1, Aprilie 2010, p. 69 – 73

Publicat de: Consiliul Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior - ARACIS

Locul publicării: București, România

Tipul publicației: tipărit, online

Quality Assurance Review este editată în cadrul proiectului „Asigurarea calității în învățământul superior din România în context european. Dezvoltarea managementului calității academice la nivel de sistem și instituțional”, Contract POSDRU/2/1.2/S/1, cod proiect 3933.

Pentru a reproduce un text din revistă este necesar acordul scris al colegiului de redacție al revistei Quality Assurance Review.

Răspunderea pentru textele scrise aparține autorilor.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Investește în
OAMENI

Vizită de lucru în Franța – 05 - 11 aprilie 2010

În cadrul proiectului ACADEMIS, unul din obiectivele principale este acela de a organiza schimburi de experiență și bune practici cu specialiști europeni în domeniu. În acest sens, în Graficul de implementare a proiectului, au fost prevăzute și patru vizite de studiu în centre universitare europene, pentru ca actorii naționali implicați în desfășurarea proiectului să poată învăța la fața locului din exemplele de bună practică europeană în domeniul evaluării calității învățământului superior. O primă vizită de lucru a echipei de management și implementare a proiectului ACADEMIS a avut loc în perioada 05-11 aprilie 2010, în Franța, unde au avut loc reuniuni la Ministerul Învățământului Superior, la Agenția de Calitate franceză – AERES și la Comisia Titlurilor de Ingineri - CTI, precum și la două universități, la Paris Est Creteil și la Lyon I Claude Bernard.

Delegația a fost formată din 12 persoane, reprezentând echipa de management și implementare a proiectului, precum și din reprezentanți ai unor universități, ai studenților și ai Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

În prima zi a avut loc o întâlnire de lucru de patru ore la Ministerul Învățământului Superior și al Cercetării, unde s-a discutat cu reprezentanți ai Direcției generale învățământ superior și inserție profesională și ai Direcției relații europene și internaționale și de cooperare, fiind discutate următoarele puncte:

- Organigrama și structura Ministerului, precum și modul de articulare a relațiilor funcționale cu AERES, universitățile și ceilalți actori implicați în procesul național de asigurare a calității învățământului superior;
- Legea de autonomie a universităților, adoptată recent, prin care universitățile sunt suverane în gestionarea fondurilor și a resurselor umane;
- Finanțarea universităților, în baza unui contract pe patru ani, în care sunt stipulate foarte clar obiectivele asumate de către fiecare universitate și modalitățile concrete de realizare a acestora, precum și relația între universități și AERES și modalitatea de evaluare instituțională a universităților, odată la patru ani, pentru a se verifica modul în care acestea au respectat obligațiile contractuale.

În a doua zi a vizitei, au avut loc întâlniri la Universitatea Paris 12 Est Créteil Val-de-Marne și la Comisia Titlurilor de Ingineri – CTI.

La Universitatea Paris Est Créteil, în decursul a trei ore și jumătate, au avut loc întâlniri cu cadre de conducere din Universitate și de la Departamentul de Calitate (Vice-președintele Consiliului pentru studii și al vieții universitare și responsabilă departamentului de mobilitate internațională), discuțiile fiind axate pe următoarele teme :

- Structurile de conducere la nivel universitar și gradul de implicare a fiecărei categorii din acestea în procesul intern de asigurare a calității, precum și moduri concrete de auto-evaluare internă și stabilire a unor criterii de calitate suplimentare față de cele în baza cărora are loc evaluarea periodică, respectiv obiectivele calității;
- Modul de articulare a programelor de studii de licență cu activitatea de cercetare, respectiv modalități de tutoriat și sprijin al studenților în risc de eșec și abandon al studiilor prin implementarea unor activități de tip „semestru de recuperare“;
- Autonomia universitară și obligațiile universității în ceea ce privește implementarea contractului pe patru ani cu Ministerul;
- Organizarea și funcționarea departamentului de studii, de formare, de calitate (internă și internațională).

La Comisia Titlurilor de Inginer - CTI, entitate creată prin lege în anul 1934, reuniunea a durat trei ore și s-au discutat următoarele aspecte, în prezența Președintelui CTI, a vice-președinților și a unor membri din staff-ul Comisiei :

- Organizarea CTI și rolul acesteia în peisajul învățământului superior tehnic din Franța și implicarea acestei entități în asigurarea calității programelor de studii în științe ingineresti în Franța și în alte State europene francofone (Belgia, Elveția, Bulgaria);
- Competențele oferite de o specializare certificată de către CTI;
- Raportul de activitate al CTI 2006-2008;
- Referințele și orientările CTI, respectiv modul în care funcționează o evaluare a CTI, cui i se adresează, ce conferă obținerea unei diplome de inginer acreditată de către CTI.

Cea de a treia zi a vizitei a fost ocazia de discuții în cadrul AERES și CIEP – Centrul Internațional de Studii Pedagogice.

La AERES – Agenția franceză de calitate, discuțiile au durat patru ore și s-au derulat în prezența președintelui și a doi consilieri superiori (responsabilii cu problematici internaționale și juridice) și s-au axat pe următoarele puncte :

- Prezentarea AERES, statut, activitate, mod de organizare, funcționare și relații de cooperare cu Ministerul și universitățile;
- Finanțarea AERES de către Minister, care plătește evaluările efectuate de către AERES, atât instituțional cât și activitățile de cercetare și programele de studii;
- Modul de organizare și funcționare a registrului de evaluatori ai AERES (care conține peste 10.000 de experți, din care au fost deja utilizați mai bine de 4000);
- Realizarea unei culturi a calității prin evaluarea calității tuturor structurilor din universitate (administrativ, financiar, bibliotecă, campusuri universitare, condiții oferite studenților, gradul de satisfacție al studenților în universitate, participarea studenților în diferite comisii (etică, orientare profesională), practica studenților, patrimoniul universitate, utilizarea tuturor spațiilor, modul de realizare a comunicării permanente cu studenții, vizibilitatea internațională a universității, relațiile de colaborare cu universități din țară și străinătate etc.);
- Evaluarea școlilor doctorale cu țintă spre formarea unor Înalte Școli Doctorale prin fuzionarea Școlilor doctorale ale universităților, mergând spre crearea unor poluri de excelență în cercetare, în funcție de necesitățile concrete și posibilitățile existente în fiecare instituție de învățământ superior din Franța;
- Autonomia universitară, manifestată în sensul gestionării resurselor financiare, bugetului, acordate de către Minister, cu responsabilitățile care atrag o astfel de gestionare, în limitele legale;
- Evitarea unui proces de ierarhizare a universităților, considerând criteriile de tip Shanghai prea corporatiste și orientate doar către profit, ceea ce contravine spiritului european de educație și cercetare, o clasare sectorială fiind mai apropiată;
- Fiecare universitate trebuie să aibă o CHARTĂ a CALITĂȚII și să-și facă anual evaluarea internă; totodată, fiecare universitate trebuie să-și adauge criterii și standarde proprii de calitate, adaptate specificului și nevoilor proprii, care pot fi chiar mai exigente decât cele ale agenției de calitate;
- Evaluarea se face în folosul calității instrucției superioare și creșterii autonomiei universitare;
- Evaluarea primirii de studenți străini și a aspectelor privind mobilitatea studenților, a recunoașterii diplomelor și emiterea de diplome duble ca expresie a colaborării interuniversitare.

La Centrul Internațional de Studii Pedagogice, instituție care a și fost organizatoarea vizitei de lucru, au avut loc discuții și schimburi de opinii, idei și bune practici cu directorul Centrului – Dl. Tristan Lecoq și cu Dl. Bruno Curvale, expert internațional și fost președinte al ENQA. Tematica a fost următoarea :

- Prezentarea și un scurt istoric al CIEP și statutul instituției în peisajul francez al învățământului superior - structură delegată de Minister pentru a organiza, coordona și participa la toate acțiunile care implică prezența în Franța a unor delegații străine care țin de învățământul superior);
- Schimbările suferite de învățământul superior în Franța, respectiv imaginea și poziționarea actuală a învățământului superior francez;
- Perspectivele învățământului superior francez și european în contextul globalizării;
- Finanțarea învățământului superior și asigurarea calității;
- Calitatea procesului instructiv-formativ-educativ în învățământul de toate gradele este direct dependentă, într-o pondere ridicată, de calitatea cadrelor didactice; se impune, cu alte cuvinte, un proces profund de formare a profesorilor în învățământul superior.

Cea de a patra zi a vizitei a fost dedicată vizitării Universității CLAUDE BERNARD de la Lyon, unde au avut loc discuții cu Președintele Universității (echivalentul rectorului), care deține și funcția de Președinte al Consiliului Președinților de Universități din Franța, a vice-președintelui responsabil cu calitatea, a secretarului general și a mai multor membrii din staff-ul universității, implicați în procesul intern de asigurare a calității și în relația cu AERES. Schimburile de opinii și idei s-au axat în jurul modalităților în care o instituție de învățământ superior aplică procedurile interne de asigurare a calității și se supune obligațiilor legale de atingere a unui nivel ridicat de calitate, ca și premisă a implementării unui concept de cultură a calității, modalitățile de cooperare internațională și de implicare la nivel internațional în procesul de asigurare a calității. În acest context, evaluarea de detaliu trebuie să analizeze cum sunt îndeplinite planurile strategice și operaționale ale fiecărei universități.

Considerăm această vizită de lucru drept un succes, membrii delegației având acces la multe informații noi, schimburile de bune practici și relațiile stabilite pe plan bilateral fiind extrem de importante pentru ARACIS. Având în vedere însă faptul că, în ciuda multor similitudini și afinități între sistemele română și franceză, o transpunere directă a experiențelor străine în România nu este de dorit, scopul acestor vizite de studiu fiind de a analiza cât mai multe sisteme și modalități de implementare a unui concept de asigurare a calității, ale căror aspecte pozitive să poată fi adaptate realității românești, următoarele vizite de studii vor avea loc în Ungaria și Austria, în Spania și în țări ale Europei de Nord.